

■ ■ ■ XXVI OLIMPIADA WIEDZY EKONOMICZNEJ ■ ■ ■

Rok szkolny 2012/2013 Zawody II stopnia (okręgowe) Zestaw z prawidłowymi odpowiedziami

I. Pytanie opisowe o charakterze ogólnym. (0–25 pkt)

Przedstaw rolę banku centralnego w stabilizowaniu sytuacji gospodarczej w czasie kryzysu.

Przykładowy schemat odpowiedzi:

- 1) funkcje i cele banku centralnego
- 2) instrumenty banku centralnego
- 3) przegląd wybranych strategii współczesnych banków centralnych
- 4) działania podejmowane na rzecz utrzymania stabilności sytuacji gospodarczej
- 5) problem koordynacji polityki pieniężnej i fiskalnej w gospodarce otwartej
- 6) znaczenie niezależności banku centralnego dla wiarygodności jego polityki
- 7) bank centralny a regulacja rynków finansowych
- 8) własna ocena możliwości stabilizowania gospodarki przez bank centralny

II. Zadanie z analizy finansowej. (0–15 pkt)

Przedsiębiorstwo budowlane „Cegielka” otrzymało zlecenie budowy centrum handlowego. Wartość kontraktu wynosi 2 mln zł. Koszty budowy oszacowano na 1,6 mln zł. Zarząd rozważa dwa warianty finansowania:

- a) 100% kapitału własnego,
- b) 50% kapitału własnego i 50% kapitału obcego. W tym wariantcie pozostałe 50% kapitału własnego pozwoli zrealizować dodatkowy projekt o przewidywanej rentowności sprzedaży brutto 20%.

Dla uproszczenia przyjmijmy, że CIT wynosi 20%, a VAT nie występuje. Łączny koszt kapitału obcego stanowi 10% pożyczonej sumy.

Wykonaj poniższe polecenia, a odpowiedzi krótko uzasadnij:

- 1) oblicz wynik finansowy netto dla obu wariantów (6 pkt),

Pozycje rachunku wyników	Wariant I (100% kapitału własnego)	Wariant II (50% kapitału własnego i 50% kapitału obcego)	
		projekt główny	projekt dodatkowy
Przychody (sprzedaż)	2 000 000 zł	2 000 000 zł	1 000 000 zł
Koszty	1 600 000 zł	1 600 000 zł	800 000 zł
Zysk operacyjny (EBIT)	400 000 zł	400 000 zł	200 000 zł
Koszty finansowe (odsetki)	0 zł	80 000 zł	0 zł
Podatek dochodowy (CIT 20%)	80 000 zł	64 000 zł	40 000 zł
Zysk netto	320 000 zł	256 000 zł	160 000 zł

Koszt finansowania projektu głównego kapitałem obcym (odsetki) = $800\,000 \times 10\% = 80\,000$ zł

Wyliczenie wartości przychodów (sprzedaży) projektu dodatkowego

Wartość dodatkowej inwestycji: $50\% \times 1\,600\,000$ zł = 800 000 zł

Rentowność sprzedaży brutto = zysk brutto (operacyjny) / przychód (sprzedaż)

Rentowność sprzedaży brutto = $(\text{przychody (sprzedaż)} - \text{koszty}) / \text{przychód (sprzedaż)}$

$20\% = (\text{przychody (sprzedaż)} - 800\,000 \text{ zł}) / \text{przychody (sprzedaż)}$

a zatem: przychody (sprzedaż) = 1 000 000 zł

Zysk netto w wariantcie I wynosi 320 000 zł

Zysk netto w wariantcie II wynosi łącznie 416 000 zł (tj. 256 000 zł + 160 000 zł)

- 2) oblicz efektywny (rzeczywisty) koszt kredytu (1 pkt),

Efektywny (rzeczywisty) koszt kredytu = $\text{koszt kapitału obcego} \times (1 - \text{stawka podatku dochodowego}) = 10\% \times (1 - 0,2) = 8\%$

- 3) oblicz efekt tarczy podatkowej (2 pkt) i wyjaśnij zasadę jej działania (2 pkt),

Efekt tarczy podatkowej dla projektu głównego:

kwota podatku CIT w wariantcie I – kwota podatku CIT w wariantcie II, a zatem: $80\,000$ zł – $64\,000$ zł = $16\,000$ zł

Alternatywny sposób wyliczenia tarczy podatkowej: kwota odsetek od kredytu $\times$ stawka podatku dochodowego, a zatem: $80\,000$ zł $\times$ 20% = $16\,000$ zł

Efekt tarczy podatkowej polega na pomniejszeniu podstawy opodatkowania o koszty kapitału obcego (kredytu), co skutkuje obniżeniem kwoty płaconego podatku dochodowego (CIT).

- 4) opierając się na wielkości zysku oraz rentowności przedsięwzięcia, wskaż, który wariant finansowania należy zarekomendować zarządowi przedsiębiorstwa (4 pkt).

Rentowność kapitału własnego (ROE) = $\text{zysk netto} / \text{kapitał własny}$

ROE w wariantcie I: $320\,000 / 1\,600\,000 = 20\%$

ROE w wariantcie II: $416\,000 / 1\,600\,000 = 26\%$

Opierając się na wielkości zysku (*vide* pkt 1) oraz rentowności przedsięwzięcia zarządowi przedsiębiorstwa należałoby zarekomendować II wariant finansowania, z uwagi na możliwość uzyskania wyższego łącznego zysku całkowitego niż w wariantcie z 100% finansowaniem kapitałem własnym przy jednoczesnym wzroście rentowności kapitału własnego do 26%.

III. Pytania testowe – w każdym pytaniu zaznacz [X] przy prawidłowej odpowiedzi. Za każdą prawidłową odpowiedź na pytanie testowe otrzymujesz 2 pkt. Każda zmiana odpowiedzi w pytaniach testowych traktowana jest jako odpowiedź błędna. Odpowiedzi zaznaczone ołówkiem nie są punktowane. (0–60 pkt)

1. Posługując się koncepcją krzywej możliwości produkcyjnych, podniesienie wieku emerytalnego można wyrazić jako:

- przesunięcie całej krzywej możliwości produkcyjnych w lewo (w dół)
- ruch po krzywej możliwości produkcyjnych w lewo (w górę)
- przesunięcie całej krzywej możliwości produkcyjnych w prawo (w górę)
- przejście do punktu położonego powyżej krzywej możliwości produkcyjnych

2. Krzywa popytu na pewien produkt jest ujemnie nachylona. Jeśli sprzedawca tego produktu obniży jego cenę, to:

- bez wątpienia pojawi się strata
- na pewno zmieni się wysokość zysku całkowitego
- utarg całkowity może wzrosnąć
- utarg całkowity zawsze się zmniejszy

3. Wskaż prawdziwe stwierdzenie w odniesieniu do nadwyżki konsumenta:

- jej wartość jest mniejsza niż wyrażona w jednostkach pieniężnych użyteczność całkowita ze skonsumowanych jednostek dobra i zawsze jest mniejsza niż wydatek poniesiony na zakup tych jednostek
- jej wartość jest mniejsza niż wyrażona w jednostkach pieniężnych użyteczność całkowita ze skonsumowanych jednostek dobra i zawsze jest większa niż wydatek poniesiony na zakup tych jednostek
- jej wartość jest większa niż wyrażona w jednostkach pieniężnych użyteczność całkowita ze skonsumowanych jednostek dobra i zawsze jest większa niż wysokość wydatku poniesionego na zakup tych jednostek
- zawsze jest równa różnicy pomiędzy wyrażoną w jednostkach pieniężnych użytecznością całkowitą ze skonsumowanych jednostek dobra a wydatkiem poniesionym na zakup tych jednostek

4. Które z zacytowanych stwierdzeń ma charakter normatywny?

- wprowadzenie restrykcji w handlu międzynarodowym zmniejsza dobrobyt ekonomiczny społeczeństwa
- optymalizacja podatkowa powinna być zabroniona, gdyż pozwala międzynarodowym koncernom unikać płacenia podatków w Polsce
- wprowadzenie płacy minimalnej nie zawsze prowadzi do wzrostu bezrobocia
- wysoki poziom deficytu budżetowego ma wpływ na poziom stóp procentowych w gospodarce

5. Aby zysk ekonomiczny przedsiębiorstwa działającego w warunkach monopolu był większy niż zysk normalny:

- przedsiębiorstwo musi stosować dyskryminację cenową
- cena musi przekraczać przeciętne koszty całkowite
- utarg krańcowy musi być wyższy od kosztu krańcowego
- popyt na produkty monopolisty musi być nieelastyczny

6. Z jakim rodzajem podaży ma do czynienia przedsiębiorstwo, jeśli wzrost ceny oferowanego dobra z 10 zł do 11 zł wywoła wzrost wielkości podaży z 900 szt. do 1000 szt.?

- podażą elastyczną
- podażą nieelastyczną
- podażą jednostkowo elastyczną
- podażą doskonale elastyczną

7. Dysponując wyłącznie izokwantą, przy przejściu z jednego punktu na nieliniowej izokwancie do drugiego punktu na tej samej izokwancie możemy określić:

- wielkości produkcji całkowitej
- rodzaj przychodów ze skali produkcji
- koszt zaangażowania czynników wytwórczych
- wielkości zysku całkowitego

8. Kształt krótkookresowej krzywej kosztów zmiennych wynika:

- z konieczności ponoszenia wyższych kosztów stałych wraz ze zwiększaniem rozmiarów przedsiębiorstwa
- ze zmian technologicznych wprowadzanych przez przedsiębiorstwo
- z działania prawa malejących przychodów
- z ujemnego nachylenia krzywej popytu

9. Głównymi makroekonomicznymi miernikami działalności gospodarczej są: dochód rozporządzalny (DPI), produkt narodowy netto (NNP), produkt narodowy brutto (GNP), produkt narodowy netto w cenach czynników produkcji (NNI). W którym zestawie powyższe miary zostały prawidłowo uszeregowane od największej do najmniejszej?

- GNP, NNI, NNP
- DPI, GNP, NNI
- NNP, DPI, NNI
- NNP, NNI, DPI

10. Inflacja popytowa nie zostanie wywołana przez:

- zwiększenie podaży pieniądza
- boom na rynku kredytowym
- wzrost cen towarów importowanych
- zwiększenie wydatków rządowych

11. Transferem z budżetu państwa jest:

- wydatek na budowę składowiska odpadów niebezpiecznych
- inwestowanie wolnych środków budżetu państwa na rachunku depozytowym w banku centralnym
- wypłata zasiłków dla rodziców samotnie wychowujących dzieci
- każda operacja finansowa związana z wydatkami państwa ponoszonymi za granicą

12. Z którym nurtem w ekonomii utożsamiany jest Michał Kalecki – jeden z najbardziej znanych na świecie polskich ekonomistów?

- ekonomią klasyczną
- szkołą austriacką
- keynesizmem
- monetaryzmem

13. Pełne zatrudnienie oznacza, że:

- stopa bezrobocia rejestrowanego wynosi 0%
- każda osoba zgłaszająca gotowość do pracy otrzymuje ją
- w gospodarce nie występuje bezrobocie koniunkturalne
- naturalna stopa bezrobocia wynosi 0%

14. Operacje otwartego rynku to:

- udzielanie przez banki komercyjne wysokokwotowych kredytów, których oprocentowanie jest powiązane ze stopą WIBOR
- udzielanie bankom komercyjnym kredytów przez bank centralny w ramach udostępnionych przez niego linii kredytowych
- interwencje banku centralnego na rynku walutowym
- zakup lub sprzedaż skarbowych papierów wartościowych przez bank centralny

15. Ilościowa teoria pieniądza zakłada:

- wysoką zmienność szybkości obiegu pieniądza
- stałość szybkości obiegu pieniądza i poziomu cen
- stałość szybkości obiegu pieniądza i nominalnego PKB
- stabilność szybkości obiegu pieniądza i realnego PKB

16. Abolicja podatkowa to:

- darowanie podatnikom części zatajonych należności podatkowych w zamian za przyznanie się i dokonanie wpłaty z tytułu ujawnionych oszustw podatkowych
- rodzaj policji skarbowej zajmującej się zwalczaniem oszustw związanych z produkcją i dystrybucją wyrobów akcyzowych
- czasowe zamrożenie progów podatkowych w związku ze złą sytuacją budżetu
- ruch społeczny w krajach wysoko rozwiniętych żądający ograniczenia zakresu opodatkowania obywateli i roli państwa w gospodarce

17. Przeprowadzaną systematycznie, niezależną i obiektywną ocenę kontroli zarządczej w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych i Narodowym Funduszu Zdrowia wykonuje:

- Sejm
- Minister Finansów
- Prezes Rady Ministrów
- audytor wewnętrzny

18. Firma doradcza wystawiła fakturę za świadczone usługi. W wyniku tego zdarzenia w firmie doradczej:

- zwiększyła się tylko wartość aktywów
- zwiększyła się tylko wartość pasywów
- zwiększyła się wartość aktywów i pasywów
- to zdarzenie nie jest ujawniane w bilansie do czasu zapłaty faktury

19. Kosztem dla przedsiębiorstwa jest wydatek poniesiony na:

- zapłatę podatku od środków transportowych
- zapłatę raty kredytu obrotowego
- zakup gruntu pod budowę nowej hali produkcyjnej
- zapłatę opłaty w leasingu finansowym

20. Wskaż stwierdzenie prawdziwe w odniesieniu do składki na obowiązkowe ubezpieczenie rentowe w Polsce:

- pozwala pracodawcy obniżyć podstawę opodatkowania podatkiem dochodowym o wartość składek
- jej wysokość zależy od rodzaju prowadzonej działalności i związanego z tym ryzyka
- płacona jest po połowie przez pracownika i pracodawcę
- dotyczy tylko osób po 26. roku życia, ponieważ wcześniej nie można otrzymać renty z tytułu niezdolności do pracy

21. Założenie, że bieżąca cena odzwierciedla wszystkie czynniki mogące wpływać na wycenę akcji, więc wystarczy analizować tylko ceny i obroty, które odzwierciedlają skutki działania czynników, jest charakterystyczne dla analizy:

- fundamentalnej
- technicznej
- sytuacyjnej
- menedżerskiej

22. Wysokie ryzyko inwestowania w kontrakty *futures* na WIG20 notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie wiąże się przede wszystkim z:

- niefizycznym charakterem indeksu
- występowaniem dźwigni finansowej
- niską płynnością tego instrumentu finansowego
- brakiem korelacji z aktualną sytuacją na giełdzie

23. Wskaż, które stwierdzenie jest prawdziwe w odniesieniu do obligacji zerokuponowych:

- są emitowane przez państwa, w przypadku których istnieje duże ryzyko upadłości, a więc i braku wypłaty odsetek
- to takie obligacje, których rentowności nie da się wyliczyć, ponieważ wysokość ich oprocentowania zależy od przyszłej zyskowności podmiotu, który je emituje
- niemożliwe jest wyliczenie średniego czasu trwania obligacji, ponieważ obligacja może być przedterminowo wykupiona na żądanie emitenta
- zyskiem inwestora jest jedynie różnica pomiędzy ceną zakupu a ceną nominalną obligacji

24. Która z poniższych czynności nie jest czynnością bankową *sensu stricto*?

- przyjmowanie wkładów pieniężnych płatnych na żądanie
- udzielanie kredytów
- wydawanie kart płatniczych
- wydawanie instrumentu pieniądza elektronicznego

25. Ryzyko inwestycyjne w ubezpieczeniu na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym ponosi:

- zakład ubezpieczeń
- ubezpieczony
- zakład ubezpieczeń, ale tylko do poziomu inwestycji określonego wartościowo w polisie
- ubezpieczony, ale tylko w przypadku wyboru funduszu inwestującego w udziałowe papiery wartościowe (akcje)

26. Warunkiem powodzenia strategii dumpingu jest:

- przejęcie kontroli nad głównymi kanałami dystrybucji konkurentów
- utrzymywanie kosztów produkcji na poziomie niższym niż konkurencja
- szybkość wdrożenia strategii i wykorzystanie efektu zaskoczenia
- występowanie barier uniemożliwiających ponowne wejście konkurentów na rynek

27. Podejście sytuacyjne w zarządzaniu:

- zakłada, że struktury organizacyjne przedsiębiorstw w różnych sektorach, ale w tym samym stadium rozwoju mogą być identyczne
- oznacza, że stosowanie ogólnie przyjętych zasad właściwych w danej sytuacji zawsze daje pozytywne rezultaty
- postuluje tworzenie w przedsiębiorstwie struktur zindywidualizowanych i adaptacyjnych
- zwraca uwagę, że hierarchiczna i scentralizowana struktura organizacyjna nie może sprawdzić się w praktyce jako zbyt biurokratyzowana

28. Założenie, że firma może sprawniej i skuteczniej obsłużyć swój wąski strategiczny segment niż konkurenci działający w szerszej skali leży u podstaw strategii:

- czystej
- dywersyfikacji
- koncentracji
- pro jakościowej

29. Orientacja marketingowa za punkt wyjścia działań przedsiębiorstwa uznaje:

- dążenie do wysokiej zyskowności w długim okresie
- zdominowanie rynku dzięki przyspieszeniu moralnego zużycia produktów
- zwiększenie jakości usług świadczonych przez firmę
- życzenia, preferencje i oczekiwania konsumentów

30. Przykładem mobbingu nie jest:

- zagrożenie przez pracodawcę pracownikowi zwolnieniem z pracy w wypadku niewykonania przez niego niezgodnych z prawem poleceń służbowych
- nieprzyznanie przez przełożonego nagród i premii motywacyjnych pracownikowi, jeśli często wykonuje on niewłaściwie swoje obowiązki
- częste publiczne wyśmiewanie wyglądu pracownika przez pozostałych współpracowników
- notoryczne otrzymywanie przez pracownika nadmiernej ilości pracy, która jest niemożliwa do wykonania w ustalonym przez przełożonego terminie

Ocena jury						
Rodzaj pytania	Pytania testowe	Zadanie z analizy finansowej	Pytanie opisowe			Razem
			Poziom merytoryczny (w tym zgodność z wybranym tematem)	Terminologia i przykłady	Poprawność językowa i struktura odpowiedzi	
Zakres	0–60 pkt	0–15 pkt	0–14 pkt	0–7 pkt	0–4 pkt	
Ocena						